

rende Kornet. Den første Maksimalpris paa Korn blev fastsat til 18,50 Kr., ikke vilkaarligt, men efter en Ekspropriation, som fandt Sted, og hvor en Vurderingskommission vurderede det til 18,50 Kr. Det senere afdøde Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen), som den Gang var Fører for sit Partis Politik, foreslog, at Kornet skulde vurderes til 21 Kr. Et Aar derefter foreslog jeg Rigsdagen at enes om en Ordning, hvorved man satte en Maksimalpris paa 18,50 Kr. for Produktets Salg til den videre Producent og et Statstillæg af 4 Kr. Heri laa fra min Side en Erkendelse af, at Forholdene i Verden havde udviklet sig saaledes, at medens 18,50 Kr. for Producenten tidligere havde været rimeligt, maatte der nu kræves 22,50 Kr. Senere paa Aaret fremsatte jeg Forslag om at yde en Godtgørelse til dem, der havde dyrket Rug og Hvede ud over et vist Gennemsnit, og derved kunde Prisen paa Rug bringes op til 24,50 Kr. Endelig er der Ordningen i Aar, hvor Prisen er foreslaaet til 26 Kr. De vil se, at den Politik, der har været fulgt, overfor Producenten har sagt: $18\frac{1}{2}$, $22\frac{1}{2}$, 24 og 26 Kr. er det, som Forholdene for Produktionen gør det rimeligt, at du skal have. Saa længe Prisen var $18\frac{1}{2}$ Kr., kunde man derfor fremstille et Brød, som Konsumenten fik til en saadan Pris, at man fandt det rimeligt at forsøge denne gennemført i det hele. Og denne Brødpris har man opretholdt, men efterhaanden som det blev nødvendigt af Hensyn til, at Produktionen skulde være lønnende, at forøge Kornprisen, har man betalt Statstilskud dertil for at holde den anden Del af Opgaven levende, nemlig den for Forbrugeren overkommelige Pris.

Lærerigt er det at se, i hvilken Grad Forholdet havde været ens, hvis man var begyndt med den Pris, det daværende Medlem for Horsens Landkreds foreslog, 21 Kr. Der var den Gang kun en Forskel paa $2\frac{1}{2}$ Kr., den følgende Stigning i Priserne vilde alligevel have ført til Talrækken: 21 Kr., $22\frac{1}{2}$ Kr., 24 Kr. og 26 Kr. Den eneste Forskel havde været, at hvis man i 1914—15 vilde have haft Prisen paa Brød saadan, som den den Gang var, maatte Staten allerede i 1914 være begyndt at betale et stort Tillæg til Producenterne, og det var dette, jeg betegnede som unødvendigt og urimeligt efter de da foreliggende Forhold. De efterfølgende Aar har til fulde vist, naar man har set paa Landbrugets Kaar som Helhed, at det havde været aldeles urimeligt, om man i 1914 var begyndt med at be-

tale Producenten med Statsmidler for at sikre Nedsættelsen af Brødprisen.

Jeg tillader mig at bringe i Erindring med en bestemt Hensigt, hvad der skete ved denne Forhandling om Kornspørgsmaalet i Januar 1915. Det konservative Parti stillede den Gang et Forslag til Overgang til Dagsordenen, som jeg beder det konservative Parti ret nu tage sig til Hjerte. Dette Forslag til Dagsorden siger, at Folketinget erkender Nødvendigheden af Indgriben for at sikre Brødkorn til rimelige Priser, men at det maa hævde, at Maksimalpris paa Rug ikke fører til Maalet — det var noget, man den Gang mente: en bestemt Pris kunde ikke fastholdes; 3 Aar har vist, at det var urigtigt —, og der hævdes saa videre, at Omkostningerne ved saadanne Foranstaltninger ikke bør bæres af de hjemlige Producenter, men af Samfundet som Helhed. For dette Standpunkt traadte det konservative Parti ind den 19. Januar 1915. For det samme Standpunkt traadte — ikke i en Dagsorden, men ved Udtalelser — Partiet Venstre ind. Jeg udtalte mig den Gang imod det, fordi Maksimalprisen efter min Opfattelse den Gang betød den rigtige Betaling for Produktet. Men da det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel), som, hvad jeg altid har erkendt overfor ham, er en Mand, der ud fra sin Viden om tidligere Ting her i Verden ogsaa har en Evne til at tænke fremad, sagde til mig: Der kan komme Tider, hvor det bliver nødvendigt, svarede jeg — jeg skal tillade mig at opløse, hvad jeg den Gang, i Januar 1915, svarede det ærede Medlem: „Det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel) har sagt til mig: Ministeren maa ikke tro andet; Vanskelighederne kommer den ene efter den anden, og en skønne Dag melder ogsaa denne Sag sig. Ingen skal mere end jeg erkende, at hvad vi ser frem imod, er saa usikkert og mørkt, at det er meget muligt, at der ogsaa ude i denne Krisetid ligger en Mulighed for, at saadanne Foranstaltninger bliver nødvendige, men at gaa til dem, før den absolutte Nødvendighed er for Haanden, saa længe Forholdene kan reguleres paa anden Maade, forstaar jeg ikke at nogen vil tilraade. Rimeligvis ligger de Tilstande, hvor Staten maatte overtage Forsyninger af den Art, paa et Tidspunkt, hvor Landet var fuldkommen udelukket fra al Tilførsel, og hvor man derfor levede som under en permanent Belejringsstilstand“. Jeg sagde den Gang til Venstre og Højre: I fører Landet ind paa en gal Politik, hvis I vil kræve, at vi nu begynder med Foranstalt-